

Periode 1 januari - 30 september

Periode 1 januari - 30 september

Najaarsnota 2023 Purmerend

5 Financiële overzichten

5.1 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien en VPB

Overzichten	Lasten na Voorjaarsnota (wijziging 1 t/m 9)	Baten na Voorjaarsnota (wijziging 1 t/m 9)	Totaal Voorjaarsnota (wijziging 1 t/m 9)	Lasten Najaarsnota	Baten Najaarsnota	Totaal Najaarsnota	Bijgestelde Lasten na Najaarsnota (wijziging 1 tem 13)	Bijgestelde Baten na Najaarsnota (wijziging 1 t/m 13)	Totaal bijgesteld Najaarsnota (wijziging 1 t/m 13)
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	-8.444.457	213.356.177	204.911.720	2.998.620	3.814.473	6.813.093	-5.445.837	217.170.650	211.724.813
Overzichten overhead	-28.685.173	299.367	-28.385.806	-828.888	0	-828.888	-29.514.061	299.367	-29.214.694
Overzichten VPB en onvoorzien	-10	0	-10	144.644	0	144.644	144.634	-	144.634
Totaal overzichten	-37.129.640	213.655.544	176.525.904	2.314.376	3.814.473	6.128.849	-34.815.264	217.470.017	182.654.753

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Het saldo van de algemene dekkingsmiddelen stijgt met ruim € 6,8 miljoen tot ruim € 211,7 miljoen voordelig. Dit wordt veroorzaakt door € 3 miljoen lagere lasten en € 3,8 miljoen hogere baten. De belangrijkste wijzigingen zijn:

Bijstellingen x € 1.000	Lasten	Baten
Lagere reclameopbrengsten bedrijven investeringszones (BIZ) Binnenstad	-	-150
Lagere lasten nog te bestemmen middelen	2.806	-
Hogere baten gemeentefonds	-	3.969
Lagere lasten en hogere baten eigen financieringsmiddelen	193	29
Lagere inkomsten deelnemingen	-	-34
Totaal lasten en baten	2.999	3.814

TOELICHTING EXPLOITATIE

Lokale heffingen

Het ondernemingsfonds Binnenstad Purmerend is per 1 januari 2023 beëindigd. Vanaf deze datum is gestart met de Bedrijven InvesteringsZone (BIZ) Binnenstad (besluit 1570962). Voor alle ondernemers van de Binnenstad is de BIZ-heffing ingevoerd voor een periode van 5 jaar. De ondernemer die op 1 januari van het jaar gebruiker is van een bedrijfsruimte in het BIZ-gebied betaalt een heffing. Als de bedrijfsruimte op 1 januari niet in gebruik is, betaalt de eigenaar van de bedrijfsruimte. Hiermee komt de reclameopbrengst van € 150.000 te vervallen en is dit ondergebracht bij programma 9 Economie.

Nog te bestemmen middelen

In het onderdeel nog te bestemmen middelen is een aantal collectieve stelposten voor de gemeentebegroting opgenomen. Deze stelposten betreffen de ontwikkeling van lonen, prijzen en subsidies.

Actualisatie loon- en prijsontwikkeling (LPO)

In de begroting is een stelpost opgenomen betreffende de ontwikkeling van prijzen van materiële budgetten. Gezien de excessieve stijgingen wordt er vanuit verschillende disciplines aanspraak gedaan op deze collectieve stelpost in deze Najaarsnota (o.a. vastgoed/huisvesting, tractiemiddelen, bedrijfsvoering, IHP) van € 0,53 miljoen. Hierdoor resteert er nog een bedrag van € 0,51 miljoen op de stelpost LPO. Deze stelpost valt in deze nota vrij ten gunste van de algemene reserve.

De gemiddelde stijging van de loonsom komt uit op 7,23% voor 2023. Het financiële effect van de ophoging van de loonkosten was meegenomen in de Voorjaarsnota als stelpost onder de nog te bestemmen middelen. In de Najaarsnota heeft de actualisatie en de verdeling van de loonkosten op de programma's plaatsgevonden, waardoor de stelpost voor € 1,41 miljoen vrijvalt. Doordat de laatste jaren op diverse functies inpassingen gedaan zijn (herwaardering), zijn er over het algemeen per organisatieonderdeel nog slechts kleine verschillen tussen de formatie en de inschaling. De budgetten voor schaalverschillen van € 0,35 miljoen zijn daarom komen te vervallen en ten gunste van de algemene reserve gebracht. Het financiële risico op een overschrijding binnen de programma's is minimaal.

In deze Najaarsnota vindt er op bovenstaande onderwerpen een gezamenlijke bijstelling plaats van € 2,8 miljoen (lagere last).

Gemeentefonds

De inkomsten uit het gemeentefonds stijgen met bijna € 4 miljoen waarmee het totale fonds voor Purmerend uitkomt op bijna € 195,1 miljoen. De stijging wordt veroorzaakt door ontwikkelingen in de mei- en septembercirculaire 2023. Samengevat is de stijging van de omvang van het gemeentefonds als volgt verdeeld:

Onderdeel (x € 1.000)	Bedrag	I/S	Programma
a. Taakmutaties (TM) en integratie (IU)/decentralisatie-uitkeringen (DU):			
1. Flankerend beleid energiearmoede (TM)	207	I	02. Samenleving/W&I
2. Dienstverlening gemeente aanpak armoede en schulden (TM)	165	S	02. Samenleving/W&I
3. Beschermd wonen (IU), loon- en prijsbijstelling	377	S	02. Samenleving/MO
4. Participatie (IU), loon- en prijsbijstelling	402	S	02. Samenleving/W&I
5. Leerlingenvervoer Oekraïne (DU)	120	I	02. Samenleving/MO
6. Taal voor ontheemden uit Oekraïne (DU)	81	I	02. Samenleving/MO
7. Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	74	I	02. Samenleving/W&I
8. Nationaal actieplan dakloosheid (DU)	210	I	02. Samenleving/MO
9. Brede school sport en cultuur/combinatiefuncties (DU)	-410	S	02. Samenleving/Onderwijs
10. Wet goed verhuurderschap (TM)	29	I	03. Wonen
11. Veilig wonen (DU)	7	I	10. Bestuur en concern
b. Financieel effect:			
<i>Effect mei- en septembercirculaire 2023:</i>			
- accres en vrijval onderzoeksagenda	925	I	Toevoeging begrotingsruimte
- BCF-plafond	1.780	I	Toevoeging begrotingsruimte
Totaal omvang gemeentefonds	3.969		

a. Taakmutaties, integratie- en decentralisatieuitkeringen

Hieronder volgt een toelichting op de grootste taakmutaties. Dit zijn posten uit het gemeentefonds die een beleidsdoel hebben en worden toegevoegd aan de programma's/beleidsvelden. Daarmee verlopen deze mutaties budgettair neutraal oftewel: ze hebben geen invloed op het begrotingssaldo.

1 en 2. Armoedebeloid

Om de stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen wordt in 2023 landelijk € 50 miljoen aan gemeenten beschikbaar gesteld. Dit budget kan worden gebruikt voor de extra inzet op het gebied van vroegsignalering en het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. Voor nu wordt dit incidentele budget in 2023 van € 207.000 opgenomen op het beleidsveld Werk en Inkomen.

De Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden is in juli 2022 aan de Tweede Kamer gepresenteerd. Voor deze aanpak is in 2023 landelijk € 40 miljoen beschikbaar voor de investering in betere dienstverlening op het gebied van armoede en schulden. Met deze middelen is het mogelijk om aan de slag te gaan met de prioriteiten van de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden (bijvoorbeeld het verdubbelen van het gebruik van schuldhelpverlening en het tegengaan van kinderarmoede). Dit incidentele budget voor 2023 van € 166.000 wordt geraamd op het beleidsveld werk en inkomen.

3 en 4. Integratie uitkeringen sociaal domein (beschermd wonen en participatie)

Aan de budgetten beschermd wonen en participatie is de prijs- en loonindex aangepast naar het

prijspeil 2023 met respectievelijk 7,1% en 6,4%. Deze structureel hogere budgetten worden geraamd aan de uitgavenzijde van het beleidsveld Werk en inkomen (2023 € 695.000). In de Voorjaarsnota van het rijk is besloten om gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de Wsw. Dit betreft een meerjarige reeks die wordt toegevoegd aan het Wsw-onderdeel in deze integratie-uitkering. De bedragen in de reeks lopen af met de afbouw van de Wsw tot 2048. Deze structureel hogere budgetten circa € 84.000 worden geraamd aan de uitgavenzijde van het beleidsveld Werk en inkomen.

5 en 6. Extra incidentele middelen Oekraïne

Voor 2023 zijn er incidentele middelen beschikbaar gesteld om het gemeentelijk aanbod van taalonderwijs aan volwassen ontheemden uit Oekraïne te stimuleren. Verder is er een incidentele tegemoetkoming voor de kosten leerlingenvervoer aan leerlingen uit Oekraïne. Deze tegemoetkoming zijn gebaseerd op het aantal geregistreerde kinderen uit Oekraïne tot en met juli 2023. De hogere budgetten op deze onderdelen worden voor 2023 toegevoegd aan het beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning.

8. Nationaal actieplan dakloosheid

Het voornemen bij de Voorjaarsnota van het rijk is om landelijk vanaf 2024 structureel € 55 miljoen naar het gemeentefonds over te hevelen. Hierover vinden nog gesprekken plaats tussen onder andere VNG en het rijk. Voor nu wordt incidenteel voor 2023 landelijk € 55 miljoen beschikbaar gesteld voor het voorkomen van dakloosheid en het realiseren van woonplekken met passende ondersteuning voor (dreigend) dakloze jongeren en volwassenen. De uitgaven op het beleidsveld maatschappelijke ondersteuning wordt voor 2023 met een incidenteel bedrag van € 210.000 verhoogd.

9. Brede school sport en cultuur/combinatiefuncties

In februari 2023 is de regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026 (Brede SPUK SGCS) gepubliceerd. Voor de bestaande Brede Regeling Combinatiefunctie betekent dit een wijziging van het type uitkering: van een decentralisatie uitkering naar een specifieke uitkering. Hiermee vervalt de inkomensoverdracht via het gemeentefonds. Deze uitname verloopt budgetneutraal (zie ook beleidsveld onderwijs).

b. Financieel effect mei- en septembercirculaire 2023

Hogere rijksuitgaven (nominaal accres)

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Via de normeringssystematiek van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Hierop wordt het gemeentefonds aangepast (ook wel het accres genoemd). Sinds 2022 is het accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel. Het volumedeel staat voor de komende jaren vast (tot en met 2026). Het nominale loon- en prijsdeel beweegt mee met de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB). Als de inflatie lager uitvalt, dan daalt ook dit deel van de algemene uitkering evenredig mee. De index die hiervoor gebruikt wordt, is het gewogen gemiddelde van 3 indices: de loonvoet sector overheid (60%), de index materiële overheidsconsumptie (20%) en de index overheidsinvesteringen (20%). Bij de berekening van het accres bij de Voorjaarsnota 2023 van het rijk is rekening gehouden met de loon- en prijsontwikkeling uit het Centraal Economisch Plan (CEP) raming 2023. Als gevolg van de hogere inflatie vallen deze

percentages nu hoger uit. Vanaf 2023 is voor alle jaren sprake van een opwaartse stijging van het nominale accres ten behoeve van loon- en prijsstijgingen. Deze stijging omvat voor heel Nederland ongeveer € 272 miljoen in 2023 (inclusief extra prijscompensatie 2022). Voor Purmerend betekent dit een plus in 2023 van ruim € 0,63 miljoen.

Onderzoeksagenda herijking verdeling gemeentefonds

Met ingang van 2023 is de herverdeling van het gemeentefonds van kracht. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en de VNG hebben aangegeven dat het nieuwe model weliswaar een verbetering is ten opzichte van het oude model, maar dat verder onderzoek nodig is. Onderzoek naar de stapelingsproblematiek in het sociaal domein, naar de overige eigen middelen en naar de maatstaf eenpersoonshuishoudens. De eerste 2 onderzoeken zijn inmiddels opgestart en de uitkomsten worden in 2024 verwacht. De uitkomsten van deze onderzoeken verwachten wij niet eerder dan 2024. Door het later opstarten van deze onderzoeken komt de eerste tranche van € 300.000 voor 2023 te vervallen. Voor de jaren 2024-2027 blijft de stelpost van € 1,3 miljoen intact.

Voorschot BCF plafond 2023

Het BTW compensatiefonds (BCF) en het gemeentefonds zijn communicerende vaten. Gemeenten kunnen betaalde BTW claimen via het BCF. Het Rijk heeft een plafond aangebracht in de declaraties. In de septembercirculaire wordt jaarlijks een voorschot verstrekt. Net als het accres is het BCF plafond ook gefixeerd voor 2022-2026. De verwachte ruimte onder het plafond ten opzichte van de septembercirculaire 2022 is gestegen door intensiveringen uit het coalitieakkoord waardoor het plafond hoger is geworden. Dit geeft voor Purmerend een incidenteel voordeel van € 1,7 miljoen.

Eigen financieringsmiddelen

Aantrekken langlopende geldleningen

De financieringsbehoefte van de gemeente wordt gedurende het jaar afgedekt met kasgeldleningen. In de programmabegroting 2023 is rekening gehouden dat tot een maximum van € 49,8 miljoen vaste geldleningen aangetrokken mogen worden. Op dit moment is er nog geen reden om lang geld aan te trekken. De financieringsbehoefte ligt lager voornamelijk als gevolg van lagere investeringsuitgaven en hogere inkomsten (ondere andere gemeentefonds, diverse Spuk's Oekraïne en GALA-gelden). Tot op heden hebben we de financieringsbehoefte van de gemeente kunnen afdekken met kasgeldleningen, waarbij rekening is gehouden met de kasgeldlimiet. De verwachting is dat er pas in november een langlopende lening wordt aangetrokken. Dit betekent een incidenteel voordeel op de te betalen rente voor korte en lange financiering van afgerond € 150.000.

Deelnemingen

Stadsverwarming (SVP)

Om te kunnen voorzien in de (betaalbare) financiering is borgstelling van de leningen door de gemeente Purmerend benodigd en afgesproken in de aandeelhoudersovereenkomst. Met het oog op de schuldpositie van de gemeente is het beleid niet langer geld aan Stadsverwarming (SVP) uit te lenen, maar uitsluitend leningen te garanderen. In 2023 wordt een extra garantstelling verstrekt aan de SVP voor een lening van € 15 miljoen (voor 20 jaar met lineaire aflossing). De lening is met name nodig vanwege geplande investeringen (groei (nieuwbouw en aardgasvrij), verbeteringen van het bestaande warmtenet en investeringen in de huidige warmteproductiemiddelen, vervangen afleversets niet in eigendom SVP en de slimme meters). Daarnaast dienen er aflossingen plaats te

vinden op de reeds door SVP aangetrokken leningen. De in 2023 aan te trekken lening is de eerste lening binnen het in september 2023 door de raad afgegeven leningplafond voor de jaren 2023-2026. Binnen het leningplafond resteert nog € 50 miljoen (€ 65 miljoen minus € 15 miljoen). SVP is niet voornemens in 2023 nog een nieuwe lening aan te trekken. De risicoprovisie die de gemeente Purmerend hiervoor ontvangt (1 %) is in de begroting aangepast. Deze hogere provisie laat samen met de actualisatie op de overige deelnemingen een voordeel zien van € 31.250 voor de algemene middelen. Het structurele effect wordt meegenomen in de Voorjaarsnota 2024.

Alliander BV

Het resultaat na belastingen is in 2022 lager uitgevallen bij Alliander. Dit heeft een effect op de ontvangen dividenduitkering in 2023 die hoger was geraamd. Hiervoor wordt de begroting incidenteel verlaagd met € 76.000.

Overzicht overhead

Het saldo van het overzicht Overhead stijgt met ruim € 0,8 miljoen tot ruim € 29,2 miljoen nadelig. Dit wordt veroorzaakt door € 0,8 miljoen hogere lasten. De belangrijkste wijzigingen zijn:

BV121 Overhead	Lasten	Baten
Indexatie Microsoft licenties (I)		
Door een hoge indexering voor de kosten van de Microsoft licenties, is het budget niet toereikend. Deze extra kosten worden bijgeraamd.	-100	
Loonkosten (S)		
De actualisatie en de verdeling van de loonkosten op de programma's zijn integraal bijgesteld zodat deze per beleidsveld een betere weergave zijn van de werkelijke personele inzet.	-272	
Zwangerschapsverloven (I)		
In 2023 waren er veel zwangerschapsverloven binnen het personeel. Om het werk op te vangen is er meer personeel ingehuurd dan verwacht, wat resulteert in hogere lasten.	-150	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-307	
Totaal	-829	

Investerings

Beschoeiingen Stadhuis

Naar aanleiding van de aanbesteding is gebleken dat, door de vertraging in de werkzaamheden, de kosten met betrekking tot de gevel van het Stadhuis hoger uitvallen. Hierdoor is de investering geïndexeerd met € 35.894.

Overzicht VPB en onvoorzien

Gedurende 2022 is tussen de gemeente en de Belastingdienst overeenstemming bereikt over de te hanteren openingsbalans voor de vennootschapsbelasting. De gemeente Purmerend is met ingang van 2017 vennootschapsbelasting plichtig. Op het moment van uitbrengen van deze Najaarsnota zijn de aangiften 2017 tot en met 2021 ingediend voor de voormalig gemeenten Purmerend en

Beemster. De aangifte 2022 is in concept opgesteld en wordt op korte termijn ingediend. Er is in deze Najaarsnota nog geen rekening gehouden met de vennootschapsbelasting over het jaar 2023. De vennootschapsbelasting over 2023 wordt in de jaarrekening 2023 opgenomen. Het voordeel van de vennootschapsbelasting van € 145.000 zoals verwerkt in deze Najaarsnota betreft een voordeel van € 159.000 die voortvloeit uit de aangifte 2021 van de voormalige gemeente Beemster. Daarnaast ontstaat er een bijstelling van de vennootschapsbelasting last over 2022 ter hoogte van € 14.000. Deze bijstelling betreft het verschil tussen de concept aangifte 2022, verwerkt in de jaarrekening 2022, en de aangifte 2022 die op korte termijn wordt ingediend.

5.2 Resultaatbestemming en reservemutaties

Inleiding

In de regels, vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), is bepaald dat:

- per programma eerst alle lasten en baten en het saldo daarvan worden begroot (resultaatbepaling, het resultaat voor bestemming);
- vervolgens wordt bepaald wat het resultaat van het totaal van de programma's is;
- aansluitend hierop hoe de toevoegingen en onttrekkingen aan egalisatie-, bestemmings- en algemene reserve plaatsvinden;
- tot slot het (financieel) resultaat bepaald wordt dat moet worden verwerkt in relatie tot de algemene reserve (onttrekken, dan wel toevoegen afhankelijk van het resultaat).

Hiermee wordt formeel de rol van de raad ingevuld bij het bestemmen van het resultaat. In de praktijk worden bij de toevoegingen en onttrekkingen aan specifieke reserves de eerdere afspraken met de raad over de bestemming gevolgd.

Opbouw financieel resultaat

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling zien van het financiële resultaat 2023. Uiteindelijk moet dit resultaat worden toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve. In deze nota wordt voorgesteld om de algemene reserve te verlagen met het financieel resultaat van de Najaarsnota, te weten: € 2.495.125. Daarnaast heeft de raad al besloten een aantal bijstellingen direct uit de algemene reserve te bestemmen (per saldo in 2023 een onttrekking van € 8.127.085). Hiermee wordt een nadelig financieel resultaat verwacht van € 2.131.484.

(-/ = nadeel en +/- = voordeel), bedragen x € 1.000	Primitieve begroting 2023	Mutaties Voorjaarsnota 2023 (tem ge wijziging)	Bijgestelde begroting Voorjaarsnota 2023	Mutaties Najaarsnota 2023	Bijgestelde begroting 2023 (tem 13e wijziging)	Programma
Resultaat programma's (saldo baten/lasten)	-167.287	-29.336	-196.624	-2.317	-198.940	Alle programma's (1 t/m10)
Algemene dekkingsmiddelen (saldo baten/lasten)	205.834	-923	204.912	6.813	211.725	Algemene dekkingsmiddelen
Overzichten overhead, VPB en onvoorzien	-26.784	-1.602	-28.386	-684	-29.070	Overzichten
Resultaat voor bestemming 2023	11.763	-31.861	-20.098	3.812	-16.286	
Totaal mutaties 2023 bestemmingsreserves	2.849	8.378	11.227	-5.200	6.027	Resultaatbestemming
Totaal mutaties 2023 algemene reserve	-1.443	10.677	9.234	-1.107	8.127	Resultaatbestemming
Resultaat na bestemming: Prognose rekeningsaldo 2022	13.169	-12.805	364	-2.495	-2.132	

Toelichting op bovenstaande tabel voor wat betreft bestemmings- en egalisatiereserves

In deze Najaarsnota wordt voorgesteld om afgerond € 5,2 miljoen per saldo toe te voegen aan de bestemmingsreserves.

- *Bestemmingsreserve Woonvisie.* De actualisatie van de exploitatie tijdelijke woningen leidt per saldo tot een toevoeging van afgerond € 69.000. Hiermee loopt de reserve gelijk met het saldo van de business case tijdelijke woningen.
- *Bestemmingsreserve Duurzaamheid.* Lagere onttrekking afgerond € 3.861.000 door overheveling gelden naar 2024 voor de uitvoering van proeftuin blok 2. Daarnaast zijn er lagere uitgaven voor de budgetten op het uitvoeringsprogramma duurzaamheid (€ 300.000) en de ontvangen CDOKE gelden (€ 1.538.000). Deze budgetten worden overgeheveld naar 2024 door een hogere toevoeging van € 5.699.000 aan de reserve duurzaamheid.
- *Bestemmingsreserve parkeren.* Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad besloten om de jaarlijkse resultaten van het totaal van straatparkeren en garageparkeren te egaliseren met de reserve parkeren. Dit is besloten met het oog op de te bouwen parkeergarages in het Waterlandkwartier en de Binnenstad. Bij de Voorjaarsnota was nog onvoldoende ruimte om de parkeeropbrengsten volledig te egaliseren, dat wordt nu wel gedaan zodat dit in de jaarrekening een gesloten systeem is. Ook is bij deze Najaarsnota de parkeerexploitatie geactualiseerd (onder andere parkeergarages Stadhuisplein en Claxonate, straatparkeren en uitvoering parkeerregulering). Beide ontwikkelingen leiden per saldo tot een hogere dotatie van afgerond € 158.000.
- *Bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte.* In 2023 zijn er lagere uitgaven voor verschillende projecten op de beheersbudgetten openbare ruimte (Overwhere zuid/Wheermolen Oost en kunstwerken/duikers, € 774.000), is er een reservering voor vervanging van nieuwe bomen als gevolg van de stormschade Poly (€ 800.000) en een kostenverhaal met betrekking tot wegen, openbare ruimte (€ 1.727.000) vanuit de Beemster Compagnie. Deze budgetten worden overgeheveld naar 2024 door een hogere toevoeging van afgerond € 3.301.000. Daarnaast zijn er hogere uitgaven in 2023 door een onttrekking van € 1.485.000 uit de reserve door budgetoverheveling uit 2022 (Najaarsrapportage en Jaarrekening). Per saldo is een bedrag van € 1.816.000 onttrokken.
- *Bestemmingsreserve gronden.* Om de reserve gronden de komende jaren op peil te houden gezien de grote projecten in het kader van Purmerend 2040 (De Koog, Waterland kwartier, Oostflank en bijbehorende mobiliteitsopgave) zijn extra middelen noodzakelijk. Om hierin te voorzien is eenmalig afgeweken van de 50% - 50% regeling bij winstneming, namelijk door eenmalig 100% van de winst toe te voegen aan de reserve gronden. Conform besluit 1584604 is 50% van de winstneming uit de jaarrekening 2022 van € 3.470.000 alsnog toegevoegd aan deze reserve gronden. Voor niet gedekte plankosten van diverse IO's en AO's is een bedrag van € 555.000 onttrokken. Verder is er rekening gehouden bij de vaststelling van de grondexploitatie Waterlandkwartier met een verliesvoorziening door een onttrekking van € 5.499.000 (besluit 1584604). Voor het gemeentelijk breed ecologisch onderzoek is het ritme aan te passen. Hierdoor vindt er een lagere onttrekking plaats van € 180.000. Bij de aankoop van Geulenstraat 64-70 was de verwachting dat er een tijdelijke verhuur zou plaatsvinden aan Odion. Dit vindt nu geen doorgang. Deze lagere huuropbrengsten betekent een lagere onttrekking van € 50.000. Voor de visie op recreatie en toerisme is een bedrag onttrokken van € 50.000. Hierdoor is een bedrag van afgerond € 5.874.000 onttrokken. Per saldo is een bedrag van € 2.404.000 onttrokken.

Verloop algemene reserve 2023

Door het financieel resultaat van de Voorjaarsnota 2023 (wijzigingen 1 t/m 9), het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG, wijziging 10), realisatie Skills Garden nabij sportcomplex De Beuk (wijziging 11), buitenbad Leegwaterbad (wijziging 12) en de Najaarsnota (wijziging 13) en de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2022 verandert de mutatie van de algemene reserve. In de huidige raming daalt de algemene reserve in 2023 met € 10.258.569. Dit wordt veroorzaakt door diverse incidentele onttrekkingen van € 8.127.085 en de onttrekking van het geprognosticeerd resultaat 2023 van € 2.131.484. Dit wordt bij deze Najaarsnota in de begroting 2023 verwerkt. Dit staat samengevat in de onderstaande tabel:

Ontwikkeling algemene reserve 2023 (bedragen x € 1.000)	2023
Stand jaarrekening 2022 (inclusief resultaat)	71.271
Resultaatbestemming 2022 (cf. besluit 1584721) via exploitatie/reserve 487	
Incidentele onttrekkingen/toevoegingen algemene reserve	-6.640
Totaal aan incidentele onttrekkingen en toevoegingen	-8.127
(Geprognosticeerd) resultaat Voorjaarsnota 2023	-2.131
Prognose stand jaarrekening 2023	61.012

Doorgeschoven werkzaamheden via de algemene en bestemmingsreserves

Algemene reserve

In onderstaande toelichting worden alleen de overhevelingen groter dan € 200.000 toegelicht. De overige toelichtingen op de overhevelingen vindt u terug in hoofdstuk 5 de programma's.

Energietoeslag

Op Prinsjesdag 2022 kondigde het kabinet aan dat de eenmalige energietoeslag in 2023 opnieuw kan worden uitgekeerd. Huishoudens die behoren tot de doelgroep komen dan weer in aanmerking voor een energietoeslag van € 1.300. In 2023 vindt ambtshalve betaling plaats aan de huishoudens waarvan duidelijk is dat zij recht hebben op de energietoeslag (dat zijn huishoudens met een uitkering Participatiewet en huishoudens die in 2022 al AOW-gerechtigd waren). De overige huishoudens die in 2022 energietoeslag hebben ontvangen hoeven geen actie te ondernemen. Zij ontvangen in 2023 automatisch een aanvraagformulier. De Rijksbijdrage voor 2023 bedraagt € 6,3 miljoen. Inmiddels is er € 2,5 miljoen uitbetaald en wordt er nog € 2 miljoen in 2023 aan energietoeslag verwacht uit te betalen. Voorgesteld wordt om van de vrijval in 2023 een bedrag van € 1,7 miljoen ten gunste van de algemene reserve te brengen en dit in te zetten om onze inwoners daar waar nodig extra te ondersteunen in 2024, door dit budget met hetzelfde bedrag te verhogen ten laste van de algemene reserve.

Da Vinci en SG Antoni Gaudí

In de begroting 2023 stond de sloop voor de nieuwbouwlocatie van het Da Vinci en SG Antoni Gaudí in de planning. Inmiddels is duidelijk dat de sloop van de locatie Bergmolen 2 plaatsvindt in 2024 en de sloop van de locatie Flevostraat 247 in 2026. Dit leidt tot een vrijval in 2023 van 1,71 miljoen

aan afwaardering boekwaarde en sloopkosten. In 2024 wordt € 1,24 miljoen aan afwaardering en sloopkosten geraamd en in 2026 wordt € 0,7 miljoen hiervoor geraamd. Er zit een verschil van € 0,2 miljoen tussen de vrijval in 2023 en de bijraming in 2024 en 2026 omdat de afwaardering van de boekwaarde in 2023 niet juist bepaald was.

Verkeersveiligheid

Bij de programmabegroting 2023 zijn de volgende budgetten beschikbaar gesteld:

- Pilot Fonds urgente maatregelen € 100.000 (incidenteel);
- Verbeteren van de verkeersveiligheid/ openbaar vervoer € 140.000 (structureel);
- Fietsnetwerk € 45.000 (structureel).

Voorgesteld wordt om een bedrag van € 265.000 vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve in 2023 en de werkzaamheden uit te laten voeren in 2024.

Onderzoekskosten mobiliteitsplan

In december 2022 stelde de gemeenteraad het Mobiliteitsplan Purmerend vast (besluit 1573753). Dit plan schetst de kaders voor de mobiliteit van Purmerend voor de komende jaren. Het brengt in beeld welke gevolgen en kansen verdergaande verstedelijking heeft op het verkeer en vervoer in de gemeente. Ook geeft het inzicht vanuit welke beleidsuitgangspunten er verkeersmaatregelen worden uitgewerkt. Het mobiliteitsplan geeft een globaal inzicht in de financiële omvang van de maatregelen die nodig zijn. De haalbaarheid van de investeringen zijn afhankelijk van bijdrage van derden (Vervoerregio, Rijksoverheid, provincie en ontwikkelende partijen). Daarom is gekozen voor een programmatische aanpak, waarover jaarlijks wordt gerapporteerd. In deze Najaarsnota wordt voorgesteld om de onderzoeksbudgetten die beschikbaar zijn gesteld voor 2023 van € 0,55 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve en dit bedrag in 2024 weer te onttrekken aan de algemene reserve. Overigens wordt 50% van het onderzoeksbudget gefinancierd door de Vervoersregio Amsterdam.

Verbouwingsbudget P3

P3 wordt verbouwd tot een integraal muziekcentrum waarin naast P3 en theater De Verbeelding ook Muziekschool Waterland een volwaardige plek krijgt. Hiermee wordt het gebouw optimaal gebruikt. Het definitieve ontwerp wordt middels een aanbesteding in de markt gezet. De verwachting is dat we deze eind 2023/begin 2024 kunnen publiceren. Op basis van resultaten uit de aanbesteding wordt vervolgens een partij geselecteerd voor de realisatie van het integraal muziekcentrum. Gelet op de huidige marktsituatie en de gepaard gaande prijsstijgingen voor onder andere materialen is er rekening gehouden dat er vanuit het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) een ophoging moet plaatsvinden. Daar de start van de verbouwing naar verwachting de tweede helft van 2024 start, wordt het budget vanuit het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor 2023 van € 339.000 toegevoegd aan de algemene reserve en in 2024 weer onttrokken aan de algemene reserve.

Uitvoeringsagenda economische visie

In 2020 is het integraal economisch perspectief en ambitie vertaald in de 'Economische Visie Beemster + Purmerend #datwerkt!'. Deze visie voor de nieuwe gemeente is door de raad in maart 2021 vastgesteld. De visie wordt tweejaarlijks vertaald naar een uitvoeringsprogramma. Jaarlijks wordt incidenteel budget geraamd in de begroting om stappen te maken in de verwezenlijking van de ambities zoals gesteld in de economische visie. In de programmabegroting 2023 is er incidenteel

een bedrag van € 745.000 beschikbaar gesteld. Het uitvoeringsprogramma 2023-2024 bestaat deels uit een voortzetting en doorontwikkeling van het bestaande uitvoeringsprogramma (2021-2022) en deels uit de ambities uit het coalitieakkoord "Samen op koers" 2022-2026. Voor pijler 1 (Agrarisch & Werelderfgoed Beemster) en pijler 4 (Circulaire economie & bedrijventerreinen) vinden een aantal werkzaamheden pas plaats in 2024. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 213.000 door te schuiven naar 2024 en dit bedrag toe te voegen in 2023 aan de algemene reserve.

In de besluitvorming wordt gevraagd om in te stemmen met het in 2024 opnemen van de in 2023 doorgeschoven werkzaamheden in de begroting. Het betreft de volgende projecten:

Programma (bedragen x € 1.000)	Omschrijving	Jaar	Lasten
01. Publiekdiensten	Doorschuiven budget omgevingsvisie	2024	181
02. Samenleving/Onderwijs	Doorschuiven budget energietoeslag	2024	1.788
02. Samenleving/Werk en inkomen	Doorschuiven sloopkosten en afboeking boekwaarde PSG locaties Bergmolen en Flevostraat	2024&2026	1.938
05. Bereikbaarheid	Doorschuiven budget verkeersveiligheid	2024	265
05. Bereikbaarheid	Doorschuiven budget onderzoekskosten mobiliteitsplan	2024	275
07. Ruimtelijke ordening	Doorschuiven voorbereidingsbudget PVA IKC Middenbeemster	2024	85
07. Ruimtelijke ordening	Doorschuiven verbouwbudget P3	2024	339
07. Ruimtelijke ordening	Doorschuiven budget dorpsvisie Noord- en Westbeemster	2024	125
09. Economie	Doorschuiven budget uitvoeringsagenda economische visie	2024	213
Totaal			5.208

Bestemmingsreserves

Het ritme van planning en uitvoering van grote projecten in de openbare ruimte sluit niet aan op de jaarlijkse budgetcyclus. Binnen de huidige regels voor budgetdiscipline kunnen hierdoor problemen ontstaan bij het beschikbaar houden van de benodigde budgetten waardoor uiteindelijk het risico ontstaat van verlies van kwaliteit van de openbare ruimte. Grotere, civiele projecten in de openbare ruimte (bijvoorbeeld kunstwerken, elementen, wegenbeheer) zijn veelal gebaseerd op meerjarige vervangingschema's en kennen vaak een lange doorlooptijd. Omdat rekening moet worden gehouden met diverse exogene factoren (samenloop met andere projecten, derden, inspraak, vergunningen) zijn dergelijke projecten vaak lastig te plannen en zijn afwijkingen dan ook regelmatig aan de orde. Dit vereist budgetflexibiliteit voor de budgetten voor het beheer van de openbare ruimte. Om aan deze flexibiliteit tegemoet te komen is de bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte ingesteld, waarbij onder andere de volgende projectbudgetten worden overgeheveld naar 2024: revitalisering Overwhere Zuid en Wheermolen Oost en beheer civiele kunstwerken (duikers). Voorgesteld wordt om het budget van € 774.000 ten gunste te brengen van de reserve instandhouding openbare ruimte in 2023 en in 2024 (€ 100.000 duikers) en in 2027 (€ 674.000) hieraan weer te onttrekken. Voor de stormschade Poly is een bedrag van € 0,8 miljoen gereserveerd voor de vervanging van 500 nieuwe bomen in 2024.

Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Deze hebben enerzijds betrekking op de energie, maar ook aan de verbreding naar andere aspecten van duurzaamheid, zoals mobiliteit en klimaatbestendigheid. Er staan grote opgaven voor de toekomst. Het rijk stelt hiervoor verschillende middelen beschikbaar om gemeenten te ondersteunen en er worden budgetten vrijgemaakt in de uitvoeringsagenda duurzaamheid door Purmerend (denk aan de Regionale Energiestrategieën, de uitrol van warmtenetten en het aardgasvrij maken van woningen). Purmerend stuurt op klimaatdoelstellingen, maar we zien dat het moeilijk is om vooraf de uitgaven exact in te schatten. Om die reden wordt voorgesteld om voor de onderdelen duurzaamheidssubsidies en duurzaamheidsloket en de ontvangen CDOKE gelden (voor het aantrekken van extra personeel, kennisvergroting en externe expertise) om alle (per saldo) overschotten van € 1,8 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve duurzaamheid. De bestedingen zijn nog niet bekend en worden voorgelegd in 2024 in de nieuwe duurzaamheidsbeleidsnota. Daarnaast is het budget vanuit de proeftuin voor blok 2 voor € 3,9 miljoen overgeheveld. Het warmtenet voor blok 2 is uitgelopen. Ook dit budget wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve duurzaamheid. Deze wordt in 2024 weer onttrokken uit deze reserve. Er zit een verschil van € 0,27 miljoen tussen de vrijval in 2023 en de bijraming in 2024, omdat de uitvoeringskosten hoger uitvallen.

Bestemmingsreserve (bedragen x € 1.000)	Omschrijving	Jaar	Lasten
Reserve instandhouding openbare ruimte	Doorschuiven projectbudget Overwhere Zuid/ Wheermolen Oost, en duikers (kunstwerken)	2024&2027	774
Reserve instandhouding openbare ruimte	Stormschade Poly	2024	800
Reserve duurzaamheid	Doorschuiven budgetten duurzaamheid en CDOKE gelden	n.n.t.b.	1.837
Reserve duurzaamheid	Doorschuiven uitvoeringsbudget proeftuin blok 2	2024	4.134
Totaal			7.545

Bijlage (structurele) effecten 2024-2027 Najaarsnota

